

Intermediarii de asigurări

Conf. univ. dr. Ioana Nely MILITARU

Academia de Studii Economice din București

Abstract

The insurance contract is concluded between the insured and the insurer. However, insurance relations may also involve other persons than the insured and the insurer, for example, the insurance contractor, the beneficiary, the person covered by the insurance, coinsurers, reinsurers, intermediaries who mediate the conclusion of the insurance contract, etc. This article presents insurance intermediaries. They do not become parties to the insurance contract, although they mediate its conclusion. Insurance intermediaries initiate or carry out insurance distribution activities in exchange for remuneration.

Keywords: insured, insurer, insurance intermediary, directive, regulation, ancillary insurance, reinsurance, brokerage company, credit institution, investment firm

Termeni-cheie: asigurat, asigurător, intermediar de asigurări, directivă, regulament, asigurări auxiliare, reasigurări, companie de brokeraj, instituție de credit, firmă de investiții

Clasificare JEL: K15, G22, G52, I13

To cite this article: Ioana Nely Militaru, *Intermediarii în asigurări*, *CECCAR Business Review*, N° 11/2024, pp. 29-35, <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2024.11.04>

➔ Precizări prealabile

Intermediarii de asigurări reprezintă liantul permanent între asigurați și asigurători, la care aceștia din urmă apelează în vederea distribuirii formelor de asigurare pe care le practică.

La nivelul Uniunii Europene, reglementările cu privire la intermediarii de asigurări și la activitatea de intermediere, care pun în lumină evoluția conceptului în contextul cerințelor impuse de crearea a unei piețe unice, cu toate caracteristicile acesteia, sunt în ordine cronologică următoarele:

- Directiva 77/92/CEE a Consiliului din 13 decembrie 1976 privind măsuri de facilitare a exercitării efective a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii pentru activitățile de agenți și brokeri de asigurări (ex grupa 630 ISIC) și, în special, măsuri tranzitorii cu privire la acele activități, în prezent abrogată, care a consacrat principiul libertății de stabilire și de prestare a serviciilor de intermediere (despre libertatea de stabilire și de prestare a serviciilor de intermediere în Uniunea Europeană, vezi [Militaru, 2023](#), p. 413 și următoarele, și [Gavalda et al., 2024](#));

- Directiva 2002/92/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 decembrie 2002 privind intermedierea de asigurări, prin care s-a urmărit armonizarea legislațiilor naționale în vederea creării unei piețe unice în acest domeniu;

- Directiva (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări, consolidată în anul 2020;

- Regulamentul delegat (UE) 2024/896 al Comisiei din 5 decembrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care adaptează valorile de bază în euro pentru asigurarea de răspundere civilă profesională și pentru capacitatea financiară a intermediarilor de asigurări, reasigurări și asigurări auxiliare.

Reglementările naționale referitoare la intermediarii de asigurări includ:

- Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu modificările și completările ulterioare;
- Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 22/2021 privind distribuția de asigurări, în vigoare de la data de 1 septembrie 2021 (formă aplicabilă la 22 februarie 2022), ce stabilește condițiile pe care trebuie să le îndeplinească și documentele pe care trebuie să le depună o entitate juridică în vederea autorizării/avizării de către ASF;
  - Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2021 privind pregătirea profesională a distribuitorilor în asigurări și/sau reasigurări, în vigoare de la data de 26 august 2021 (formă aplicabilă la 22 februarie 2022).Aceste reglementări transpun, în esență, dispozițiile Directivei (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări.

Majoritatea contractelor de asigurare se încheie prin intermediarii de asigurări, care mijlocesc operațiunile de asigurare consiliind potențialii asigurați:

- în vederea alegerii asigurătorilor;
- în încheierea formelor de asigurare;
- în acordarea asistenței pe toată durata contractului și la încetarea sau reînnoirea lui;
- de la data producerii riscului asigurat etc.

Intermediarul nu este însă parte a contractului de asigurare, el rămânând terț față de acesta. Deci, în cazul producerii riscului asigurat, acțiunea în despăgubire a persoanei prejudiciate se va îndrepta împotriva asigurătorului, nu a intermediarului, care este doar un mijlocitor între asigurat și asigurător.

➔ Categoriile de intermediari de asigurări

Intermediarii de asigurări sunt definiți de Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări și Norma ASF nr. 22/2021 privind distribuția de asigurări.

■ Calitatea de intermediar

În termeni generali, *intermediar de asigurări* este o persoană fizică sau juridică, alta decât o societate sau angajații acesteia și alta decât un intermediar de asigurări auxiliare, care inițiază sau desfășoară activitate de distribuție de asigurări în schimbul unei remunerații, potrivit art. 3 alin. (1) pct. 11 din Legea nr. 236/2018.

Astfel, calitatea de intermediar de asigurări o poate avea nu numai o persoană fizică, ci și o societate. Conform art. 1 alin. (2) pct. 56 din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cu modificările și completările ulterioare, societatea este un asigurător, un reasigurător sau un asigurător mixt, în cazul în care nu se specifică altfel, autorizat și supravegheat potrivit legii, având una dintre următoarele forme juridice:

- societate pe acțiuni (SA), conform Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- societate mutuală;
- societate europeană (SE), definită în Regulamentul (CE) nr. 2157/2001 al Consiliului din 8 octombrie 2001 privind statutul societății europene;

- societate cooperativă europeană (SCE), definită în Regulamentul (CE) nr. 1435/2003 al Consiliului din 22 iulie 2003 privind statutul societății cooperative europene.

■ Activitatea intermediarilor

Activitatea intermediarilor de asigurări constă în faptul că **inițiază sau desfășoară distribuție de asigurări în schimbul unei remunerații.**

Conform art. 3 alin. (1) pct. 9 din Legea nr. 236/2018, *distribuția de asigurări* reprezintă „activitatea care constă în consultanță cu privire la contracte de asigurare, propunerea de astfel de contracte sau desfășurarea altor acțiuni premergătoare în vederea încheierii unor astfel de contracte, în încheierea unor astfel de contracte sau în asistență pentru gestionarea sau derularea unor astfel de contracte, în special în cazul unei solicitări de despăgubiri, inclusiv furnizarea de informații privind unul sau mai multe contracte de asigurare în conformitate cu criteriile selectate de clienți pe un site sau prin alte mijloace de comunicare și alcătuirea unui clasament al produselor de asigurare, inclusiv comparații de preț și de produse, sau o reducere la o primă, în cazul în care clientul are posibilitatea de a încheia în mod direct sau indirect un contract de asigurare prin utilizarea unui site sau a altor mijloace de comunicare”.

Prin *distribuția de reasigurări* se înțelege „activitatea care constă în consultanță cu privire la contracte de asigurare, propunerea de astfel de contracte sau desfășurarea altor acțiuni premergătoare în vederea încheierii unor astfel de contracte, în încheierea unor astfel de contracte sau în asistență pentru gestionarea sau derularea unor astfel de contracte, în special în cazul unei solicitări de despăgubire, inclusiv în cazul în care sunt desfășurate de un reasigurător fără intervenția unui intermediar de reasigurări”, potrivit art. 3 alin. (1) pct. 10 din Legea nr. 236/2018.

■ Clasificarea intermediarilor

✓ *Clasificarea intermediarilor potrivit Legii nr. 236/2018*

Potrivit art. 3 alin. (1) pct. 11-13 din Legea nr. 236/2018, intermediarii sunt de asigurări, de asigurări auxiliare și de reasigurări.

Acest act normativ face distincție între un *intermediar principal* și unul *secundar*. *Intermediarul principal* este un intermediar, persoana juridică, ce desfășoară activitate de distribuție ulterior obținerii autorizării de către ASF și instituțiile de credit sau firmele de investiții, conform definiției de la art. 4 alin. (1) pct. 1 și 2 din Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, care obțin avizul ASF pentru desfășurarea activității de distribuție. *Intermediarul secundar* este un intermediar sau un intermediar de asigurări auxiliare, persoană fizică sau juridică, înregistrată la ASF, care desfășoară activitate de distribuție sub deplina răspundere a unui intermediar principal sau a uneia ori mai multor societăți, după caz, și instituțiile de credit sau firmele de investiții, potrivit definiției de la art. 4 alin. (1) pct. 1 și 2 din Regulamentul nr. 575/2013, care desfășoară activitate de distribuție sub deplina răspundere a uneia ori mai multor societăți, după caz.

Ambele categorii de intermediari se înregistrează la ASF și desfășoară activitate de distribuție.

Potrivit art. 3 alin. (1) pct. 12 din Legea nr. 236/2018, intermediarul de asigurări auxiliare trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- să nu desfășoare activitatea de distribuție de asigurări ca activitate profesională principală;
- să distribuie numai produse de asigurare care sunt complementare unui bun sau serviciu;

● produsele de asigurare în cauză exclud riscurile din asigurările de viață și de răspundere civilă, cu excepția cazului în care acoperirea unor astfel de riscuri este complementară bunului sau serviciului oferit ca parte a activității sale profesionale principale.

Intermediarul de reasigurări, o altă categorie reglementată de lege, este o persoană fizică sau juridică, alta decât un reasigurător sau angajații acestuia, care inițiază sau desfășoară activitate de distribuție de reasigurări, în condițiile art. 3 pct. 10 din Legea nr. 236/2018, în schimbul unei remunerații, conform art. 3 alin. (1) pct. 13 din același act normativ.

Distincția dintre cele două categorii de intermediari include următoarele:

1. Calitatea persoanei care desfășoară activitatea de distribuție:

- Intermediarul principal poate fi o persoană juridică, o instituție de credit sau o firmă de investiții.
- Intermediarul secundar poate fi persoană fizică sau juridică, respectiv:
  - un intermediar sau un intermediar de asigurări auxiliare de a cărui activitate răspunde un intermediar principal;
  - un intermediar sau un intermediar de asigurări auxiliare de a cărui activitate răspund(e) una sau mai multe societăți;
  - o instituție de credit sau o firmă de investiții care este implicată în distribuția de asigurări și de a cărei activitate răspund(e) una sau mai multe societăți.

2. Regimul juridic al răspunderii:

- Intermediarii principali răspund pentru activitatea lor.
- În cazul intermediarilor secundari, o altă persoană va răspunde pentru activitatea lor, respectiv un intermediar principal sau una ori mai multe societăți, după caz, și instituțiile de credit sau firmele de investiții.

3. **Îndatoririle intermediarilor (Bakos, 2018):** Pe lângă răspunderea pentru acțiunile intermediarilor secundari, intermediarii principali trebuie să se asigure că primii (sau angajații acestora) îndeplinesc criteriile calitative profesionale necesare pentru activitatea de intermediere de asigurări.

4. **Îndatoririle în cadrul procedurii de înregistrare la ASF (Bakos, 2018):** Diferența este dată de informațiile pe care trebuie să le ofere intermediarii principali în cadrul procedurii de înregistrare la ASF. Aceste informații se referă la asociații sau acționarii care dețin majoritate calificată sau la subscrierea și vărsarea capitalului social.

✓ **Clasificarea intermediarilor potrivit Normei ASF nr. 22/2021**

Norma ASF nr. 22/2021 reglementează categoriile de intermediari, principali și secundari.

Din categoria **intermediarilor principali** fac parte:

- companiile de brokeraj;
- instituțiile de credit;
- firmele de investiții.

Categoria **intermediarilor secundari** include:

- agenții, care colaborează numai cu societățile și sunt încadrați în funcție de activitatea profesională principală din obiectul de activitate în: (i) agenți, persoane fizice și juridice, (ii) agenți afiliați, instituții de credit și firme de investiții, și (iii) agenți auxiliari, persoane fizice și juridice;

- asistenții, care colaborează numai cu intermediarii principali și sunt încadrați în funcție de activitatea profesională principală din obiectul de activitate în: (i) asistenți, persoane fizice și juridice, și (ii) asistenți auxiliari, persoane fizice și juridice.

Comaniile de brokeraj sunt intermediari principali, persoane juridice române, autorizate conform prevederilor Legii nr. 236/2018 și Normei ASF nr. 22/2021, care desfășoară activitate principală și secundară după cum urmează:

- în cadrul activității principale, în conformitate cu prevederile art. 12 alin. (6) lit. b) pct. (ii) din Legea nr. 236/2018, reprezintă interesele clienților pentru care desfășoară activitate de distribuție, ce constă în oferirea de consultanță clienților lor sau potențialilor clienți, propunerea de contracte de asigurare și/sau reasigurare, negocierea cu societățile în vederea obținerii și încheierii celor mai potrivite contracte de asigurare și/sau reasigurare pentru clienți, acordarea asistenței pentru gestionarea și derularea acestora, în special în cazul unei solicitări de despăgubiri, cum ar fi instrumentare de daune în beneficiul clienților;

- în cadrul activităților secundare, au ca activitate profesională principală, potrivit obiectului de activitate, distribuția. Pe lângă aceasta, pot efectua și activitățile următoare, prevăzute la art. 11 alin. (3) și (5) din Legea nr. 236/2018:

- distribuția de produse de pensii, produse de investiții de pe piața de capital și produse create de instituțiile de credit, instituțiile financiare nebancale, instituțiile de plată și cele emitente de monedă electronică;
- organizarea de cursuri de pregătire profesională;
- închirierea de bunuri imobiliare proprii;
- intermedierea de servicii de asistență rutieră, medicală și alte servicii postvânzare pentru propriii clienți, precum constatarea sau instrumentarea daunelor, cu excepția lichidării, conform legislației naționale aplicabile. Aceste activități se realizează ulterior notificării ASF, cu respectarea prevederilor legale speciale care le reglementează;
- crearea de produse de asigurare în asocierie cu asigurătorii, ulterior obținerii avizului ASF, conform art. 17 și 18 din Norma ASF nr. 22/2021.

Instituțiile de credit, vizate de Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE, sunt persoane juridice române care se pot constitui și pot funcționa numai pe baza autorizației emise de Banca Națională a României, fiind supravegheate prudențial de către aceasta conform unor reglementări specifice. Acestea sunt:

- bănci;
- bănci de economisire și creditare în domeniul locativ;
- bănci de credit ipotecar;
- organizații cooperatiste de credit.

Aceste instituții trebuie să fie înregistrate în Registrul instituțiilor de credit (<https://www.bnro.ro/Registre-si-Liste-717.aspx#IC>).

Sucursalele instituțiilor de credit persoane juridice străine sunt următoarele (<https://www.bnro.ro/Registre-si-Liste-717.aspx#IC>):

- sucursalele instituțiilor de credit din state terțe, care se pot constitui și pot funcționa numai pe baza autorizației emise de BNR și sub supravegherea prudențială a acesteia;
- sucursalele instituțiilor de credit din alte state membre, autorizate și supravegheate de autoritatea competentă din acel stat, care pot înființa sucursale pe teritoriul României pe baza unei notificări transmise Băncii Naționale a României de către autoritatea competentă din statul membru de origine. Supravegherea lor

prudențială este realizată de autoritatea competentă din statul membru de origine, fără a se aduce atingere competențelor BNR.

Firmele de investiții sunt vizate de Directiva 2013/36/UE, câteva mii de astfel de entități operând în Spațiul Economic European. Acestea joacă roluri-cheie în economii și investiții și pot fi atât companii cu o singură persoană, cât și mari grupuri internaționale. Până la data de 25 iunie 2021, ele au fost supuse aceluiași norme de capital, lichiditate și management al riscului ca băncile, în vederea asigurării că dispun de resurse suficiente pentru a acoperi eventualele pierderi din activitățile lor. Totuși, aceste norme nu au luat în considerare pe deplin caracteristicile specifice ale firmelor de investiții (<https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/prudential-requirements-of-investment-firms.html>).

O firmă de investiții este orice persoană juridică a cărei ocupație sau activitate obișnuită constă în furnizarea unuia sau mai multor servicii de investiții în beneficiul unor terțe părți și/sau în desfășurarea uneia sau mai multor activități de investiții cu titlu profesional (<https://www.goldring.ro/firma-de-investitii/>).

Instituțiile de credit și firmele de investiții sunt reglementate la nivelul Uniunii Europene prin Regulamentul nr. 575/2013, denumit și regulamentul firmelor de investiții, care definește noțiunile de *instituție de credit* și *firmă de investiții*, și Directiva 2013/36/UE.

Instituția de credit este o întreprindere a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu, potrivit art. 4 alin. (1) pct. 1 din Regulamentul nr. 575/2013.

Firma de investiții înseamnă o persoană, adică o întreprindere (n.a.), astfel cum este definită la art. 4 alin. (1) pct. 1 din Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare, de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 93/22/CEE a Consiliului, excluzând:

- instituțiile de credit;
- firmele locale. Potrivit art. 4. alin. (1) pct. 4 din Regulamentul nr. 575/2013, *firmă locală* înseamnă o firmă care tranzacționează în cont propriu pe piețe de contracte futures financiare sau de opțiuni ori de alte instrumente derivate și pe piețe monetare având ca scop unic acoperirea pozițiilor luate pe piețele de instrumente financiare derivate, sau care tranzacționează pentru contul altor membri de pe acele piețe și care beneficiază de garanții din partea membrilor compensatori ai aceluiași piețe, atunci când responsabilitatea asigurării executării contractelor încheiate de o astfel de firmă este asumată de membrii compensatori de pe aceleași piețe;
- firmele care nu sunt autorizate să presteze serviciile auxiliare menționate în secțiunea B pct. 1 din anexa I la Directiva 2004/39/CE, care prestează numai unul sau mai multe dintre serviciile de investiții și activitățile menționate în secțiunea A pct. 1, 2, 4 și 5 din anexa I la directiva menționată și care nu au voie să dețină bani sau titluri de valoare aparținând clienților și din acest motiv nu pot deveni în niciun moment debitoare față de clienții respectivi.

➔ **Condiții impuse de lege intermediarilor de asigurări pentru desfășurarea activității**

Desfășurarea activității intermediarilor de asigurări și intermediarilor de asigurări auxiliare este permisă pentru produsele de asigurare sau reasigurare ce provin exclusiv de la societăți autorizate potrivit Legii nr. 237/2015 sau care activează pe teritoriul României în baza libertății de a presta servicii sau a dreptului de stabilire, cu respectarea prevederilor legale, iar aceștia colaborează exclusiv cu intermediari înregistrați conform

legii sau care activează pe teritoriul țării noastre în baza libertății de a presta servicii sau a dreptului de stabilire, așa cum prevede art. 10 pct. 10 din Legea nr. 236/2018.

➔ Concluzii

Intermediarii de asigurări pot fi principali, precum companiile de brokeraj, instituțiile de credit și firmele de investiții, sau secundari, ca, de exemplu, agenții de asigurare sau cei de brokeraj. Intermediarii de asigurări pot distribui produse de asigurări generale sau de viață dacă dețin un certificat de absolvire a examenului de pregătire inițială și continuă (<https://www.irisag.ro/intermediere-asigurari/>), care se eliberează de Institutul de Studii Financiare (ISF). Dintre asigurările generale cel mai des intermediare amintim asigurările auto (RCA și CASCO), asigurările de bunuri (locuințe și alte proprietăți) și cele de răspundere civilă, altele decât RCA. Cea mai intermediată poliță de asigurare este polița de RCA. Datorită standardizării și existenței unui cadru legal pentru emiterea electronică, asigurarea RCA online a devenit posibilă pentru mulți intermediari de asigurări.

Bibliografie

1. Bakos, A. (2018), *Nu toți intermediarii de asigurări sunt supuși aceluiași condiții de exercitare a activității*, Aspecte Juridice, https://www.avocatnet.ro/articol_49578/Nu-to%C8%9Bi-intermediarii-de-asigur%C4%83ri-sunt-supu%C8%99i-aceleia%C8%99i-condi%C8%9Bii-de-exercitare-a-activit%C4%83%C8%9Bii.html.
2. Gavalda, C., Lecourt, B., Parleani, G. (2024), *Droit des affaires de l'Union Européenne*, 9e édition, LexisNexis, <https://www.lgdj.fr/droit-des-affaires-de-l-union-europeenne-9782711040520.html>.
3. Militaru, I.N. (2023), *Dreptul Uniunii Europene. Cronologie. Izvoare. Principii. Instituții. Piața internă a Uniunii Europene. Libertățile fundamentale*, ediția a IV-a, Editura Universul Juridic, București.
4. Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE, publicată în Jurnalul Oficial nr. L 176/27.06.2013.
5. Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, publicată în Monitorul Oficial nr. 571/29.06.2004, cu modificările și completările ulterioare.
6. Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, publicată în Monitorul Oficial nr. 800/28.10.2015, cu modificările și completările ulterioare.
7. Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, publicată în Monitorul Oficial nr. 853/08.10.2018, cu modificările și completările ulterioare.
8. Norma ASF nr. 22/2021 privind distribuția de asigurări, publicată în Monitorul Oficial nr. 835/01.09.2021.
9. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CC0633&from=EN>
10. <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/prudential-requirements-of-investment-firms.html>
11. <https://www.asfromania.ro/ro/a/932/ssif---societ%C4%83%C8%9Bi-de-servicii-de-investi%C8%9Bii-financiare>
12. <https://www.asfromania.ro/ro/c/280/societati-de-servicii-de-investitii-financiare>
13. <https://www.bnro.ro/Registre-si-Liste-717.aspx#IC>
14. <https://www.goldring.ro/firma-de-investitii/>
15. <https://www.irisag.ro/intermediere-asigurari/>